

FOLLDAL KOMMUNE

Vedtatt i kommunestyret

10.09.2020

Kommunal planstrategi 2020 - 2023

BlimEdansen Folldal skole 2019

Innhold

1. Bakgrunn og formål.....	2
1.1 Lovkrav og prosess	2
1.2 Overordnede føringer som har betydning for kommunens planbehov.....	3
1.2.1 Nasjonale forventninger	4
1.2.2 Regionale føringer	5
1.3 Folldal kommunes mål og strategier	6
2. Utviklingstrekk og utfordringer.....	7
2.1 Forventet befolkningsutvikling.....	7
2.2 Bolyst og tilflytting.....	7
2.3 Næringsliv og landbruk.....	8
2.4 Klima og energi	9
2.4.1 Revidering av kommunens klima- og energiplan	9
2.4.2 Oppfølging av klimaendringer i kommunens øvrige planarbeid	10
2.5 Nasjonalparkkommune	11
2.5.1 Kriterier.....	11
2.5.2 Status i forhold til kriteriene	11
2.6 Samarbeid og kommunereform	12
2.7 Velferd og kommunale tjenester	13
2.7.1 Demografi	13
2.7.2 Interkommunalt samarbeid og eierskap	13
2.7.3 Folkehelse.....	14
3 Kommuneplan	15
3.1 Samfunnsdelen.....	15
3.2 Arealdelen	17
4 Oversikt over planer og prioritering av planarbeid 2020-2023	19
4.1 Planer som rulleres årlig.....	19
4.2 Øvrige planer – revideringsbehov og prioritering.....	20

1. Bakgrunn og formål

1.1 Lovkrav og prosess

Bestemmelser om planstrategi finnes i plan- og bygningslovens § 10-1. I tillegg har Miljøverndepartementet utarbeidet en veileder til kommunal planstrategi. Denne veilederen samt Folldal kommunes planstrategi for forrige planperiode, er brukt som grunnlag for utarbeidelsen av denne planstrategien.

Prosesskrav og rettsvirkning ved utarbeidelse av kommunal planstrategi:

- Kommunestyret skal minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta kommunal planstrategi.
- Forslag til vedtak i kommunestyret skal gjøres offentlig minst 30 dager før kommunestyrets behandling.
- Det skal innhentes synspunkter fra statlige og regionale organer og nabokommuner. Det stilles ikke spesielle krav til hvordan dette skal gjøres.
- Planstrategien er retningsgivende for kommunens planlegging.
- Planstrategien har ingen direkte rettsvirkning for kommunens innbyggere.
- Det kan ikke fremmes innsigelse til kommunal planstrategi.

Krav til innhold:

- Planstrategien skal inneholde en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer og sektorenes virksomhet.
- Det skal ikke vedtas nye mål og strategier.
- Kommunens planbehov i kommende planperiode skal vurderes.

§ 10-1 Kommunal planstrategi

Kommunestyret skal minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi.

Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden.

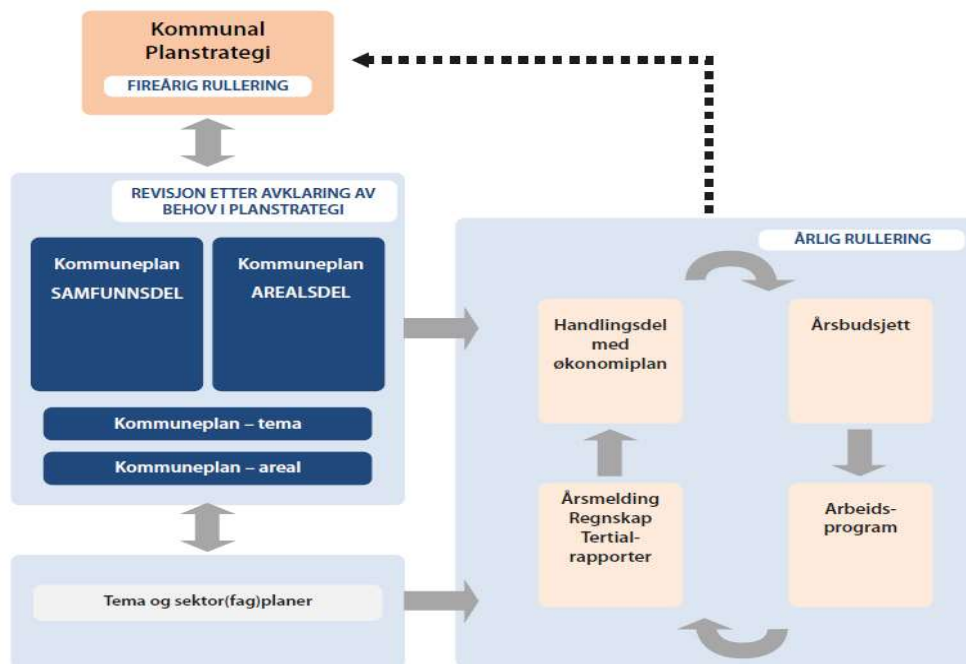
Kommunen skal i arbeidet med kommunal planstrategi innhente synspunkter fra statlige og regionale organer og nabokommuner. Kommunen bør også legge opp til bred medvirkning og allmenn debatt som grunnlag for behandlingen. Forslag til vedtak i kommunestyret skal gjøres offentlig minst 30 dager før kommunestyrets behandling.

Ved behandlingen skal kommunestyret ta stilling til om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres, eller om planen skal videreføres uten endringer.

Kommunestyret kan herunder ta stilling til om det er behov for å igangsette arbeid med nye arealplaner i valgperioden, eller om gjeldende planer bør revideres eller oppheves.

Utarbeiding og behandling av kommunal planstrategi kan slås sammen med og være del av oppstart av arbeidet med kommuneplanen, jf. kapittel 11.

Planstrategiens plass i det kommunale plansystemet er vist slik (veileder, Miljøverndepartementet):

1.2 Overordnede føringer som har betydning for kommunens planbehov

Kommuneplaner er nært knyttet til andre planer i samfunnet. Kommuneplanleggingen skal følge opp de nasjonale og regionale utfordringer og omsette dette til gode helhetsløsninger regionalt og lokalt. Figuren nedenfor viser planhierarkiet:

1.2.1 Nasjonale forventninger

Staten deltar på lokalnivå på de fleste samfunnsområder gjennom lovverket og gjennom den økonomiske politikken som føres fra statens side. Kommunen skal også legge til grunn statlige retningslinjer i sin planlegging. De er pliktig til å følge instruksjoner som planretningslinjene inneholder.

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023 har bla. følgende føringer for vurdering og utarbeidelse av kommunale planer:

- FNs bærekraftsmål skal legges til grunn for samfunns- og arealplanlegging.
- Overordnet arealstrategi og strategisk retning for samfunnsutvikling bør avklares i samfunnsdelen.
- Planer og beslutninger skal bygge på et godt og oppdatert kunnskapsgrunnlag.
- Detaljeringsgraden i planer og utredninger skal tilpasses behovet.
- Planleggingen skal effektiviseres og forenkles innenfor de virkemidler som er gitt i plan- og bygningsloven.
- Økt bruk av digitale verktøy i planprosesser.
- Kommuner som ikke har slått seg sammen kan/skal bruke planleggingen til å diskutere om de har forutsetninger for å møte framtidens utfordringer alene, eller om de bør slå seg sammen med nabokommuner.

FNs bærekraftsmål.

Gjeldende statlige planretningslinjer som har betydning for planarbeidet i Folldal:

- Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag.
- Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging.
- Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging.
- Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging.

Nasjonale forventninger relatert til folkehelse:

Bestemmelser om kommunens ansvar for folkehelsearbeid er gitt i folkehelseloven kapittel 2:

- Kommunen skal fremme og forebygge folkehelse innen lokal utvikling, planlegging, forvaltning og tjenesteyting.
- Kommunen skal medvirke til at helsemessige hensyn blir ivaretatt av andre myndigheter og virksomheter.
- Kommunen skal ha nødvendig oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer i kommunen.
- En drøfting av kommunens folkehelseutfordringer bør inngå i planstrategien.
- Kommunen skal i sitt arbeid med kommuneplaner fastsette overordnede strategier for folkehelsearbeidet.
- Kommunen skal iverksette nødvendige tiltak for å møte kommunens folkehelseutfordringer.
- Kommunen skal gi informasjon, råd og veiledning om hva den enkelte selv og befolkningen kan gjøre for å fremme helse og forebygge sykdom.

1.2.2 Regionale føringer

Fylkesplanleggingen skal legges til grunn for fylkeskommunal virksomhet og være retningsgivende for kommunal planlegging.

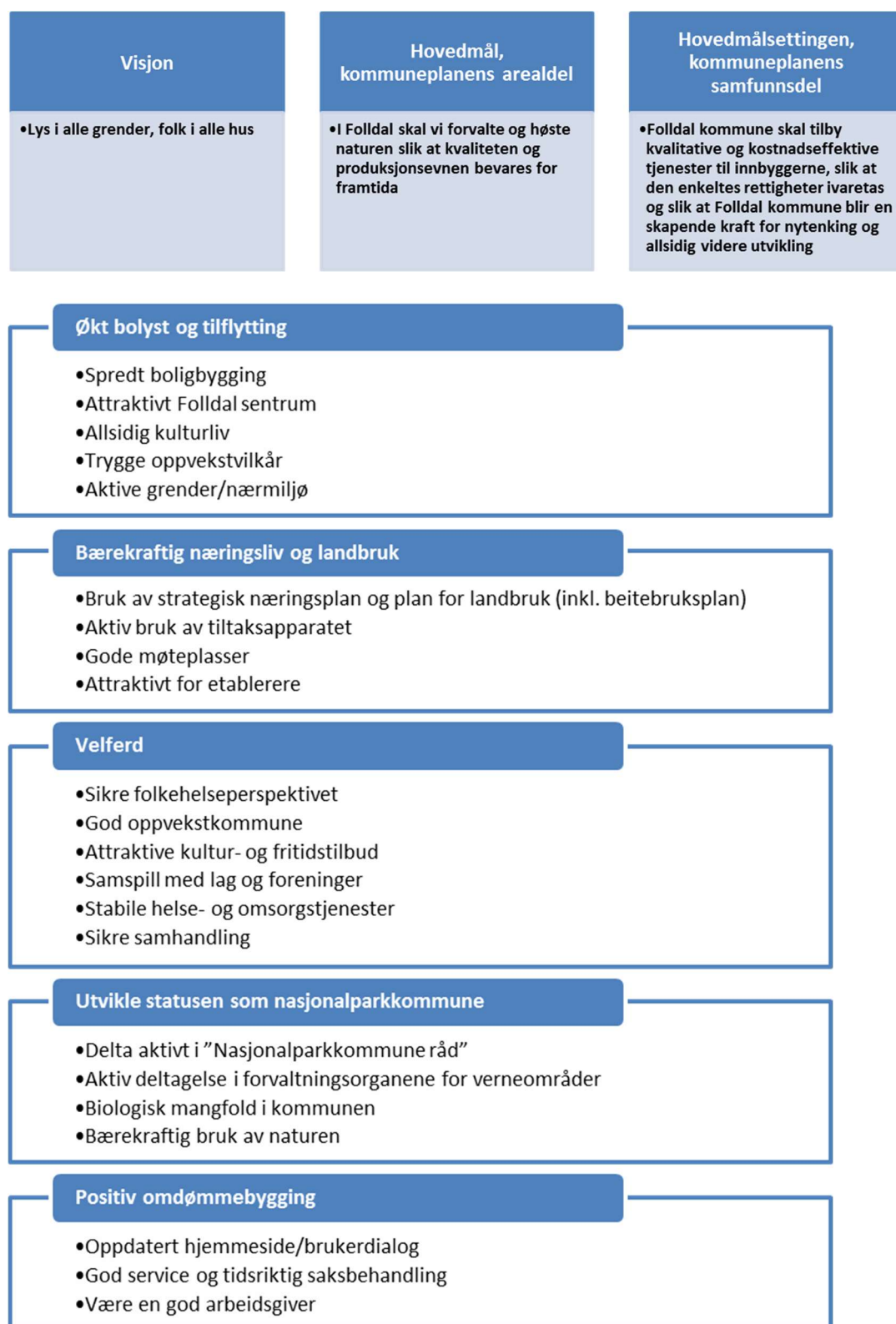
Regionale planer og retningslinjer som har betydning for Folldal kommune:

- Innlandsstrategien 2020-2024 med tilhørende kunnskapsgrunnlag
- Regional plan for Rondane og Sølknkletten - 2013
- Regional plan for Dovrefjellområdet - 2017
- Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell - 2006
- Fylkesdelplan for vern og bruk av kulturminner og kulturmiljøer – 2005
- Regional plan for samfunnssikkerhet og beredskap
- Regional plan for opplevelsesnæring i Hedmark 2012-2019
- Regional plan for vannforvaltning i vannregion Glomma 2016-2021
- Plan for fysisk aktivitet i Hedmark 2018-2020
- Regional samferdselsplan 2012 – 2021
- Trafikksikkerhetsplan for Hedmark fylke 2018-2021
- Handlingsprogram for fylkesveier
- Vegnettsplan for Hedmark
- Klimaprofil for Hedmark

1.3 Folldal kommunes mål og strategier

Folldal kommunes mål og strategier, som gir føringer for kommunens planarbeid, finnes i kommuneplanens samfunnsdel:

2. Utviklingstrekk og utfordringer

Som bakgrunn for å si noe om utviklingstrekk og utfordringer i Folldal kommune er det tatt utgangspunkt i kommunens kunnskap og erfaringer samt tall fra Statistisk Sentralbyrå (SSB) og fra kommune fakta presentert på Fylkesmannen i Innlandet sine hjemmesider. Disse tallene bygger bl.a. på informasjon fra SSB, Kostra og kommunebilde.

2.1 Forventet befolkningsutvikling

Tallene til høyre er hentet fra kommune fakta og viser at det forventes at folketallet i kommunen synker. Dette er ikke bare en trend i Folldal, men gjelder også generelt for distriktskommuner i Innlandet. I henhold til kunnskapsgrunnlaget for Innlandet, vokser sentrale strøk, mens distriktene reduseres.

Kommunens planlegging må ta høyde for denne befolkningsutviklingen.

Det må planlegges for et synkende folketall, men samtidig også tilrettelegge for tiltak som kan opprettholde folketallet.

2.2 Bolyst og tilflytting

Bolyst og tilflytting påvirkes av mange faktorer som arbeidsplasser, kvalitet på skole, barnehage og andre tjenester, et variert botilbud, et rikt idretts- og kulturtilbud og mye mer. Det å bidra til økt bolyst og tilflytting berører så å si det meste av kommunal planlegging.

Tilflytting

Tabellen nedenfor viser netto innflytting fra 2015 til 2019. Tallene varierer fra negative til positive, men summert disse årene har det vært en negativ netto innflytting til kommunen.

Årstall	2015	2016	2017	2018	2019	Totalt
Netto innflytting	5	-1	-5	8	-16	-9

Nye boliger

Det bygges ikke mange nye boliger i Folldal hvert år. I de siste fem årene er det bygget mellom 1 og tre boliger i året og oppsummert blir dette totalt 11 nye boliger. Det er bygget nye boliger både i boligfelt og som spredt boligbebyggelse i LNF-områder. Boligene er blitt bygget så å si i hele kommunen: Atndalen, Grimsbu, Krokhaug, Folldal sentrum og på Dalholen.

Årstall	2015	2016	2017	2018	2019	Totalt
Nye boliger	3	3	1	3	1	11

2.3 Næringsliv og landbruk

Det som har stor betydning for folketallsutviklingen er tilgang på arbeidsplasser, enten innen egen kommune eller i akseptabel pendleravstand. Tabellen nedenfor viser hva innbyggerne i Folldal arbeider med.

Sysselsatte med bosted Folldal, tallene er hentet fra SSB, tabell 07979.

Næring	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Jordbruk, skogbruk og fiske	160*	151*	145*	139*	140*	105	91	95	99	94
Sekundærnæringer	165*	179*	172*	179*	173*	165	171	169	160	164
Varehandel, hotell og restaurant, samferdsel, finanstjen., forretningsmessig tjen., eiendom	201*	201*	211*	201*	191*	191	178	186	185	179
Off.adm., forsvar, sosialforsikring	53*	53*	54*	50*	58*	50	47	45	57	46
Undervisning	52*	54*	55*	54*	55*	57	55	52	51	57
Helse- og sosialtjenester	185*	180*	179*	175*	183*	181	191	185	190	178
Personlig tjenesteyting	29*	24*	26*	27*	24*	27	23	28	27	25
Uoppgitt	7*	8*	7*	12*	3*	14	15	10	12	8
Sum	852*	849*	848*	837*	829*	790	771	770	781	751

*Tallene før og etter 2015 kan ikke sammenlignes direkte da metoden for registrering av antall sysselsatte ble endret.

Denne endringen påvirket særlig tall for sysselsatte innenfor landbruk og andre næringer med mye deltid. Tallene før 2015 er allikevel tatt med for å illustrere den langsiktige utviklingen i antall sysselsatte med bosted i kommunen.

Landbruk:

Det som skjer rundt sysselsetting i det tradisjonelle landbruket har stor betydning for en kommune som Folldal. Ut fra tabellen er det et stort fall i sysselsetting i landbruket fra 160 i 2010 til 96 i 2019. Ca. halvparten av det (35) skjedde som følge av endring i metode fra 2014 til 2015, men resten med ca. 30 stk. har skjedd som en jevn nedgang. Samme nedgangen var det også før 2010. Endringene har fram til nå ikke skyldtes nedgang i produksjonen eller manglende satsning på investeringer og produksjonen har heller økt i perioden. Endringen skyldes at økonomiske rammebetingelser og tilgjengelig ny teknologi gjør at det blir automatisering og teknologi inn og arbeidskraft ut. Et eksempel er en bonde som investerer 6 – 7 mill. i fjøs med mjølkerobot. For å forrente dette lånet, må produksjonen dobles eller tredobles. Der det før var 3-5 personer sysselsatt for å produsere 3-

400.000 liter mjølk på 3-4 gardar, ender det da med kun én person sysselsatt. Men omsetningen i kroner og antallet sysselsatt rundt den ene personen er stort sett uendret. Næringsutviklingen i Folldal handler mye om å erstatte den nedgangen i sysselsetting som har skjedd og vil skje i det tradisjonelle landbruket. Og alternativet er neppe at alt kan være som før. Alternativet til utvikling er trolig heller avvikling. Samtidig er det viktig med et mangfold av små og store enheter, og at det ikke bare satses ensidig på størst mulig enheter med mye automatisering og få i sysselsatte.

Andre næringer:

Fordeling mellom de ulike næringene har holdt seg stort sett uendret de siste fem årene. Selv om tallene før og etter 2015 ikke direkte kan sammenlignes, viser tallene at antall sysselsette med bosted i kommunen går nedover. Fra 2010-2014 var det en nedgang på 23 sysselsatte og fra 2015-2019 var nedgangen på 39 sysselsatte. Mye av nedgangen som er utenom landbruket, antas og skyldes en negativ spiral med færre folk som igjen gir færre folk som skaper sin egen arbeidsplass og et mindre marked for lokale næringer. Noe skyldes nok også automatisering/teknologi/effektivisering – dvs. færre folk for å gjøre samme jobb. Ut i fra tall fra SSB er både antall arbeidsledige og antall uføretrygdete stabilt i kommunen. Det kan da også konkluderes med at det er færre personer i yrkesaktiv alder som bor i kommunen.

Virkemidler for å opprettholde arbeidsplasser i Folldal og skape nye er bl.a. Strategisk næringsplan, handlingsplan for landbruket og beitebruksplan.

2.4 Klima og energi

2.4.1 Revidering av kommunens klima- og energiplan

Kommunens klima- og energiplan ble vedtatt i 2012 og har en varighet fram til 2022. Nytt og oppdatert handlingsprogram ble vedtatt i 2019. Det er tatt hensyn til klimaendringer i planen. I Nord-Østerdal planlegges det et samarbeid mellom kommunene for utarbeidelse av felles klima- og energiplaner. Detaljert hvordan planarbeidet skal gjennomføres og hva som skal være felles og hva som blir spesielt for den enkelte kommune, vil bli bestemt og vurdert i planprosessen. Dersom ikke samarbeidet blir gjennomført, vil Folldal revidere sin vedtatte klima- og energiplan på egenhånd i planperioden.

Høringsinnspill til revidering av klima- og energiplan:

- FNs klimapanel legger til grunn av skogressursene må brukes aktivt for å møte klimautfordringene. Det er potensial for å øke skogproduksjonen i Folldal.
- Skal det bygges i offentlig regi i kommunene i Nord-Østerdal, bør dette skje innenfor bærekraftige rammer, med stor grad av fornybare materialer og med minimum 50% reduksjon av CO₂ utslipp sammenliknet med et referansebygg. Bygg bør alltid vurderes utført i tre baserte konstruksjoner og dette må framgå av anbudsokumentet.

2.4.2 Oppfølging av klimaendringer i kommunens øvrige planarbeid

I tabellen nedenfor er det listet opp forventede klimaendringer, hvilke virkning disse vil ha, vurdering av lokale forhold og hvordan dette er ivaretatt i kommunens planarbeid. Det er her tatt utgangspunkt i Klimaprofil for Hedmark. Det er blitt tatt hensyn til klimaendringer ved vurdering av revideringsbehovet for kommunens planer.

Klimaendring	Virkning	Vurderinger ut fra lokale forhold og tiltak.	Oppfølging i plan
Det er forventet at episoder med kraftig nedbør øker vesentlig både i intensitet og hyppighet.	Risikoen for regnflom i mindre vassdrag og tettbebygde strøk øker. Fare for at mindre vassdrag endrer løp.	Det stilles større krav i overvannshåndtering i områder med tette flater. I Folldal er det forholdsvis lite områder med tette flater.	Kommuneplanens arealdel ble vedtatt i 2019 og det er i planen tatt større hensyn til flom i mindre vassdrag både i plankart og bestemmelser. I forbindelse med revidering av hovedplan for vann og avløp må det tas hensyn til økt mengde overvann.
Det forventes ikke store endringer i vindforholdene.	Ingen endret virkning.	Områder som er bebygd i Folldal er ikke spesielt utsatt for kraftig vind.	Ingen spesiell oppfølging.
Fram mot midten av århundret kan det bli økende snømengder. Etter dette vil økende temperaturer føre til mindre snømengder.	Reduserte snømengder vil gi gradvis mindre snøsmelteflommer.	De største flommene i Folla er snøsmelteflommer kombinert med større regnmengder. Det er ikke forventet at flom i Folla vil øke i forhold til dagens situasjon.	Hensynssone for flom med tilhørende bestemmelser er lagt inn i kommuneplanens arealdel.
Økt temperatur spesielt om vinteren og våren.	Det forventes hyppigere vinterisganger og at disse skjer høyere opp i vassdraget enn i dag.	Folldal er en fjellkommune og vurderes til å være langt opp i vassdragene.	Er ivaretatt gjennom hensynssone i kommuneplanens arealdel. Må også følges opp i øvrig planarbeid.
Klimautviklingens virkning på skred.	I bratt terreng vil klimautviklingen kunne gi økt hyppighet av skred som er knyttet til regnskyll/flom og snøfall.	Dalbunnen og der det er bebyggelse og tillatt med ny utbygging, er ikke utsatt for skred da det generelt ikke er bratt terreng i disse områdene.	Hensynssone for skred med tilhørende bestemmelser er lagt inn i kommuneplanens arealdel. Følges opp i øvrig planarbeid.

2.5 Nasjonalparkkommune

2.5.1 Kriterier

Folldal kommune har status som nasjonalparkkommune og ønsker fortsatt være aktør under merkevaren Norges nasjonalparker. For å synliggjøre nasjonalparkene som attraktive turmål, skal det implementeres en merkevare- og kommunikasjonsstrategi for nasjonalparkene. Strategien skal bidra til at nasjonalparkene fremstår som en enhetlig merkevare og det legges opp til tettere samarbeid mellom aktørene. For at kommunen skal være aktør under merkevaren Norges Nasjonalparker, stilles det visse kriterier og dette må følges opp i kommunens planlegging. Status som nasjonalparkkommune bør også brukes aktivt i forbindelse med ulik markedsføring av bygda. Både når det gjelder bolyst, tilflytting og næringsliv. Nedenfor er kriterier som er gitt til kommuneplanen i henhold til «Kriterier for nasjonalparkkommuner for å være aktører under merkevaren Norges nasjonalparker», datert 02.05.2017, listet opp.

2.5.2 Status i forhold til kriteriene

I henhold til kriteriet i punkt 1.7 beskrevet nedenfor skal det hvert fjerde år i forbindelse med rullering av kommuneplanen, gjøres en gjennomgang av status i forbindelse med kriteriene. I februar 2019 ble søknad fra Folldal kommune om å videreføre status som nasjonalparkkommune, innvilget. Det ble da utarbeidet en handlingsplan i forhold til kriteriene. Folldal kommune har hittil gjennomført følgende i forhold til kriteriene og handlingsplanen:

Nr.	Gjennomført arbeid
1.0 B	Disse kriteriene er ivaretatt gjennom revidering av kommuneplanens arealdel. Vedtatt
1.4	14.02.2019
1.6	Blir ivaretatt gjennom løpende arbeid.
2.0	Blir ivaretatt gjennom løpende arbeid i samarbeid med Turistveg Rondane.
2.4	Er ivaretatt gjennom kommunens sti- og løypeplan. Merking gjøres i samarbeid med Turlaget, Stiftelsen Folldal Gruver og andre frivillige.
2.5	Blir ivaretatt gjennom løpende arbeid. Det henvises spesielt til tilbud i forbindelse med Turistveg Rondane og merkede og tilrettelagte stier driftet av Turlaget og Stiftelsen Folldal Gruver.
2.6	Det arbeides med et utsiktspunkt på FV27 med utsikt til Snøhetta. Innarbeides løpende nå når godkjenningen foreligger.
3.1	Gjennomføres løpende i samarbeid med nasjonalparkstyrene og Turistvegprosjektet.

Kriterier for nasjonalparkkommuner under merkevaren Norges nasjonalparker:

1.0 Kommuneplan

- 1.1 Nasjonalparkkommunens ansvar og roller under merkevaren Norges nasjonalparker skal beskrives i kommuneplanen.*
- 1.2 I kommuneplanens samfunnsdel beskrives mål og strategier for kommunen som nasjonalparkkommune.*
- 1.3 I handlingsdelen beskrives konkrete tiltak og hvordan de skal gjennomføres i kommunal virksomhet og ved medvirkning fra andre offentlige organer, frivillige organisasjoner og private aktører.*
- 1.4 I kommuneplanens arealdel skal det tas hensyn til verneområdene og verneverdiene i områdene. Det må komme fram hvordan kommunen gjøre dette ved bruk av arealformål og eventuelt hensynssoner.*
- 1.5 Nasjonalparkens plass som attraksjon og satsningsområde skal beskrives i kommuneplanen. Kommuneplanen skal støtte opp om besøksstrategien for nasjonalparken(e) og de øvrige verneområdene i kommunen og slik bidra til en funksjonell overgang mellom verneområdene og områdene utenfor.*
- 1.6 Nasjonalparkkommunene skal gjennom et aktivt og kontinuerlig arbeid vurdere behov for endringer og forbedringer som bidrar til merkevarens målsetting om mer besøk, økt verdiskapning og bedre vern. Forslag til forbedringer tas opp under den årlige revisjonen av handlingsdelen.*
- 1.7 Nasjonalparkkommunene skal gjennomgå status på kriteriene hvert fjerde år i forbindelse med rullering av kommuneplanen. Statusen sendes NPKL.*

2.6 Samarbeid og kommunereform

Folldal kommune er en del av Nord-Østerdal regionen som inkluderer kommunene Alvdal, Tynset, Os, Tolga og Rendalen i tillegg til Folldal. I regionen er det mye samarbeid både innenfor kommunale tjenester, næringsliv og mye annet. I tillegg har Folldal også tilknytning til Dovre og Oppdal gjennom felles kommunegrense og nasjonalt viktige fjellområder. Sammenslåing av Hedmark og Oppland til Innlandet vil sannsynligvis bidra til økt samarbeid på tvers av den gamle fylkesgrensen, spesielt med kommuner i Nord-Gudbrandsdalen. I forbindelse med reiseliv skal også Stor-Elvdal (Turistveg Rondane) og Fjellregionen nevnes som viktige samarbeidspartnere. For Folldal er det viktig å opprettholde eksisterende samarbeid og utvikle nye der det er hensiktsmessig.

I forhold til kommunereformen ble det gjort en grundig vurdering av kommunestrukturen i 2016. Kommunestyret vedtok i 15.06.2016 følgende:

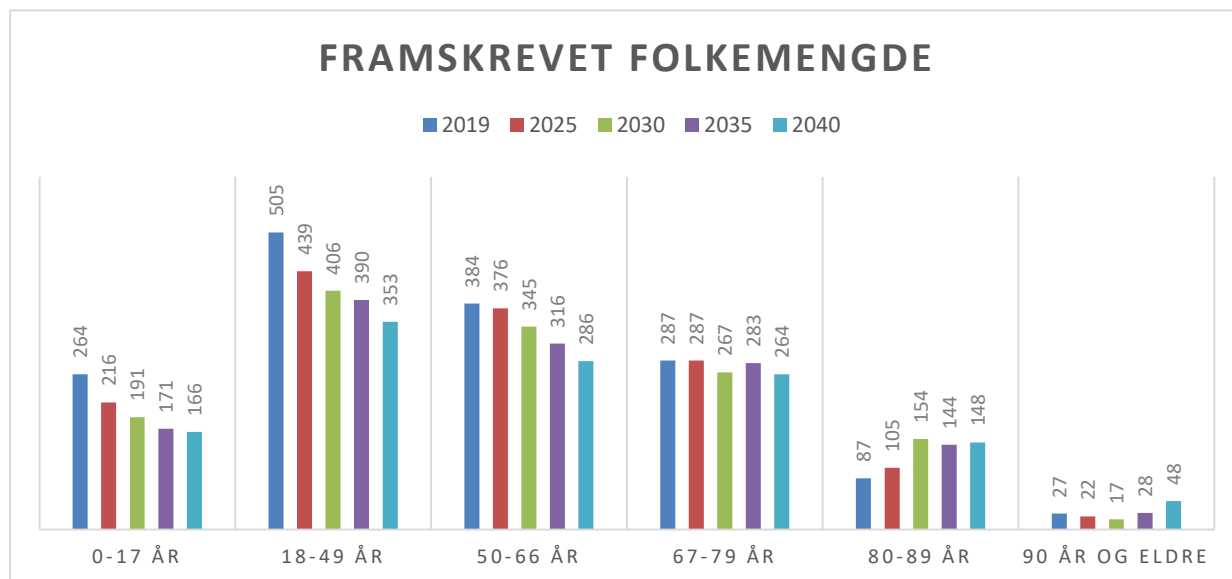
1. Folldal kommune består som egen kommune.
2. Folldal kommune ønsker å være en aktiv pådriver for videre utvikling av samarbeid i regionen for å skape best mulig tjenester for våre innbyggere, og for å nå kommunereformens fire målsetninger.

2.7 Velferd og kommunale tjenester

Kommunenes velferdstjenester beskrives i budsjett og økonomiplan, og rapporteres i årsberetningen. Der beskrives også kommunens interkommunale samarbeid.

2.7.1 Demografi

For å kunne utvikle gode kommunale tjenester er det viktig å ha kunnskap om folketallsutviklingen i kommunen. Tabellen viser tilvis forventet endring i forhold til folketallet i kommunen per 01.10.2019. Det er da tatt utgangspunkt i middels nasjonal vekst. Tallene er hentet fra SSB.

Tallene viser en nedgang i befolkningen som er i skolepliktig og yrkesaktiv alder, mens en økning av befolkningen over 80 år. Befolkningen vil synke fra 1554 til 1265. Dette må legges til grunn for planlegging og den videre utvikling av det kommunale tjenestetilbudet.

2.7.2 Interkommunalt samarbeid og eierskap

For en del tjenester er det hensiktsmessig å samarbeide med andre kommuner i interkommunalt samarbeid. Dette kan være innenfor områder der kommunen alene vil ha et lite fagmiljø som f. eks barnevern m.m. Andre grunner til å inngå slikt samarbeid kan være at vaktbelastningen på kommunens ansatte blir for stor som for eksempel legevakt. Kravet til kompetanse kan også være en viktig grunn til at kommunene inngår slikt samarbeid. Man kan også gjennom samarbeid bygge ned sårbarheten ved vakanser i stillinger.

Det interkommunale samarbeidet er i de fleste tilfeller organisert i vertskommunesamarbeid. Kommunen er også med i flere interkommunale selskaper og aksjeselskaper. Disse fremgår i en årlig opplisting i budsjett og rapporteres i årsberetning. Eiermeldingen til kommunen rulleres også hver kommunestyreperiode.

2.7.3 Folkehelse

Som grunnlag for arbeidet med folkehelse skal kommunen ha nødvendig oversikt over helsetilstand i befolkningen og de positive og negative faktorer som kan virke inne på denne. Dette er lovpålagt gjennom folkehelseloven § 5. Kommunen har utarbeidet Folkehelse – oversiktsdokument over helsetilstand og påvirkningsfaktorer. Fylkeskommunen utgir en kommunevis folkehelseprofil. Denne legges til grunn for gjennomgang og prioriteringer av kommunens folkehelsearbeid.

Å tilrettelegge for et økt aktivitetsnivå for alle aldersgrupper har en positiv innvirkning på folkehelse. Plan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet med tilhørende sti- og løypeplan, skal bidra til en slik tilrettelegging. I tillegg er det gjennomført en kartlegging og verdsetting av friluftsområder i kommunen.

3 Kommuneplan

3.1 Samfunnsdelen

Gjeldende samfunnsdel har et planperspektiv fra 2010 – 2026 og ble ved revidering i 2011 et helt nytt plandokument i Folldal kommune. Om det er nødvendig å revidere samfunnsdelen i den kommende planperioden, må vurderes opp mot hvilken hensikt planen har, om planen er i henhold til nasjonale forventninger og om det har skjedd endringer i Folldalssamfunnet.

Hensikt:

Hensikten med kommuneplanens samfunnsdel er definert i plan- og bygningslovens §11-2. Er gjeldende samfunnsdel oppdatert nok i forhold til dette? Blir gjeldende plan brukt som grunnlag for sektorenes planer og virksomhet? Planen er blitt brukt i en viss grad i noen sektorer, men i andre sektorer er nok innholdet og hensikten med planen lite kjent.

Nasjonale forventninger:

Nasjonale forventninger trekker spesielt fram at FNs bærekraftmål skal legges til grunn for samfunns- og arealplanlegging. Er gjeldende samfunnsdel i tråd med bærekraftmålene? Bør kommunens egne mål knyttes mer opp mot bærekraftmålene?

Overordnet arealstrategi bør avklares i samfunnsdelen i henhold til nasjonale forventninger.

Gjeldende samfunnsdel nevner spredt boligbygging, et attraktivt Folldal sentrum og aktive grender/nærmiljø som mål for å gi økt bolyst og tilflytting. Utover dette sier planen lite om hvordan arealene i kommunen ønskes disponert. Er det behov for en mer tydelig arealstrategi? Hva med for eksempel hytteutbygging og næringsområder?

Nasjonalparkkommune:

Som beskrevet i kapittel 2.4 stilles det kriterier til kommuneplanen for kommuner som ønsker å være aktør under merkevaren Norges nasjonalparkkommuner. Disse kriteriene er fra 2017 og var dermed ikke innført ved vedtak av gjeldende samfunnsdel. Det er derfor behov for å oppdatere samfunnsdelen slik at kriteriene blir ivaretatt. Samtidig er det behov for å diskutere kommunens mål og strategier i forhold til denne merkevaren og kriteriene som er gitt og hvordan dette skal innfris videre i kommunens planlegging.

Endringer i samfunnet og ønske om en endret politikk:

Samfunnet vårt er alltid i endring, men er endringene siden gjeldende samfunnsdel ble vedtatt, så store at det har medført endringer i utfordringer kommunen har som samfunn og organisasjon? Er det ønske om en endret politikk i forhold til gjeldende plan?

Hensikten med kommuneplanens samfunnsdel jf. plan- og bygningslovens §11-2:

Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Den bør inneholde en beskrivelse og vurdering av alternative strategier for utviklingen i kommunen.

Kommuneplanens samfunnsdel skal være grunnlag for sektorenes planer og virksomhet i kommunen. Den skal gi retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres i kommunal virksomhet og ved medvirkning fra andre offentlige organer og private.

Kommuneplan for Folldal

Samfunnsdelen 2010 – 2026 Vedtatt i kommunestyret 16. juni 2011

Gjennomgang av mål i gjeldende plan:

I gjeldende samfunnsdel er det satt opp ett hovedmål for Folldal kommune som organisasjon og ett for kommunesamfunnet som helhet. I tillegg er det satt opp mål og strategier for fem satsningsområder, se kapittel 1.4 hvor målene er listet opp. Noen av målene i planen er konkrete og det er mulig å avgjøre om målet er nådd eller ikke og om oppsatte strategier har ført til ønsket måloppnåelse. Samtidig kan andre mål med tilhørende strategier være vanskelig å vurdere. Dette med grunnlag i at mange av målene er for store og omfattende, målene er lite konkrete og noen av målene er ikke formulert som mål, men heller som en strategi. Det anses derfor som et behov for en gjennomgang av kommunens mål og strategier. I veileder fra Miljøverndepartementet

Utarbeidelse av mål:

- ❖ *Målet må kunne defineres konkret*
- ❖ *Målet må være målbart*
- ❖ *Måle må være oppnåelig*
- ❖ *Målet må være realistisk*
- ❖ *Målet må være tidsbestemt*

«Kommuneplanprosessen –samfunnsdelen – handlingsdelen», er det listet opp fem punkter for utarbeidelse av mål i planleggingen. Disse er listet opp i tekstboksen til venstre. Noen av målene burde omformuleres og det bør også gjennomføres en gjennomgang av satsningsområdene som er valgt. Er disse fortsatt aktuelle eller er det andre områder som bør prioriteres? Dette medfører også et behov for en

gjennomgang av strategiene tilknyttet målene.

Oppsummering:

Det konkluderes med at det er behov for en revidering av kommunens samfunnsdel. Ved revideringen bør det bl.a. ses på følgende punkter:

- Involvere hele organisasjonen i planarbeidet slik at samfunnsdelen blir et nyttig verktøy i kommunens øvrige planarbeid.
- Vurderinger opp mot nasjonale forventninger.
- Avklare overordnet arealstrategi for kommunen.
- Kriterier i forhold til kommunen som nasjonalparkkommune må tas med i planen.
- Gjennomgang av kommunens mål og strategier.

Innspill fra regionale myndigheter:

I forbindelse med høring av planstrategien er det kommet inn merknader til kommende revidering av samfunnsdelen. Innspillene tas med videre til vurdering i utarbeidelse av planprogram for revideringen og videre planarbeid.

- Det forventes at fortetting og transformasjon av sentrum rundt kollektivknutepunkter vektlegges. Det samme gjelder samordning av areal- og transportplanlegging slik at behovet for transport reduseres og grunnlaget for klima- og miljøvennlige transportformer styrkes.
- Legge til rette for sammenhengende gang- og sykkeløsninger.
- Det bør vurderes om kommunen har tilgang på nødvendige mineralske ressurser for realisering av planlagt utvikling og utbygging.
- Det anbefales på generelt grunnlag at det utarbeides temaplan for mineralressurser hvor lokal forvaltning av ressurser inngår. Kan også tas inn i overordnede føringer i kommuneplanens samfunnsdel.
- Det forventes at hyttekommunene evaluerer de samfunnsmessige, miljømessige og økonomiske virkningene av eksisterende utbygging og om kommunen er rustet til å håndtere dagens antall deltidsinnbyggere, før det eventuelt legges til rette for videre hytteutvikling.
- Aktuelle planspørsmål til samfunnsdelen:
 - Dimensjonering av framtidig tjenesteproduksjon med tanke på smittevern og pandemier.
 - Utvikling av velferdsteknologi.
 - Konsekvensene av nye digitale arbeidsformer.
 - Utforming av areal- og hyttepolitikk.
 - Regionalt samarbeid.
- Det skal utarbeides langsiktige mål og strategier for samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid og dette skal følges opp i kommuneplanens samfunnsdel (pbl. §11-2).

3.2 Arealdelen

Kommuneplanens arealdel ble vedtatt 14.02.2019. Dette var ikke en stor endring fra tidligere kommuneplan og det ble gjort lite endringer i arealformål. Det ble gjort noen endringer i bestemmelsene og da spesielt med tanke på eksisterende fritidsbebyggelse i LNF-området. Det ble også tatt mer hensyn til flom og ras enn tidligere plan. Foreløpig erfaringer har vist at endringene har medført færre dispensasjoner. For øvrig har planen kun virket i ett og halvt år som er en relativ kort tid for å kunne si noe mer om erfaringer med planen.

Kommuneplanens arealdel revideres ikke i perioden da den nylig er revidert.

4 Oversikt over planer og prioritering av planarbeid 2020-2023

Tabellene nedenfor i avsnitt 4.1 og 4.2 viser en oversikt over kommunens planer. Oversikten inneholder både planer som revideres administrativt og planer som krever politisk behandling. I avsnitt 4.2 er planene delt inn i hvilken enhet som har hovedansvaret for den enkelte plan, men det skal bemerkes at mange av planene er tverrfaglige og involverer flere sektorer.

Den enkelte enhet har gjennomgått sine planer og vurdert disse i forhold til følgende punkter:

- Planleggingen skal tilpasses kommunens faktiske behov.
- Er planen lovpålagt?
- Er det planer som ikke lenger er gjeldende og utdaterte?
- Er det planer som kan slås sammen?
- Er det behov/krav om nye planer?
- Er det behov/krav om revidering av eksisterende planer?
- Er planene i tråd med FNs bærekraftsmål?
- Planarbeidet prioriteres innenfor ressursene man har til rådighet og om det finnes tilskuddsordninger for planarbeidet.

4.1 Planer som rulleres årlig

Type plan	Behandlingsorgan	Merknad
Økonomiplan/Virksomhetsplan	Kommunestyret	Handlingsplan for folkehelse og idrett innlemmes i økonomiplanen.
Årsbudsjett	Kommunestyret	
Årsberetning	Kommunestyret	Inkl. oversikt over selskaper og interkommunalt engasjement.
Kompetansehevingsplan	Administrasjon	
Handlingsplan for helse, miljø- og sikkerhetsarbeidet	Administrasjon	
Beredskapsplan	Administrasjon	Inkl. smittevernplan, pandemiplan, plan for helsemessig og sosial beredskap og plan for IKT sikkerhet. Overordnet ROS-analyse vedtas av kommunestyret.
Årsplan for barnehage	Barnehagens samarbeidsutvalg	
Årlige planer i skolen	Administrasjon. Legges fram for samarbeidsutvalget og skolemiljøutvalget.	• Sosial læreplan • Årsplaner i alle fag • Kompetansehevingsplan • Plan for kartleggingsprøver • Den kulturelle skolesekken • Satsingsområder ved skolen

4.2 Øvrige planer – revideringsbehov og prioritering

Rådmann m/stab	Vedtatt/ planperiode	Behandlingsorgan	Merknad	Prioritet
Arbeidsgiverstrategi		Kommunestyret		2022
Oversiktsdokument folkehelse	2013-2015	Kommunestyret	Jfr. forskrift om folkehelse.	2021
Strategisk næringsplan	2015 - 2020	Kommunestyret		2022-2023
Plan for krigsveteraner		Kommunestyret	Interkommunalt planarbeid pågår.	2020

Enhet for service og kultur	Vedtatt/ planperiode	Behandlingsorgan	Merknad	Prioritet
IT-strategi		FARTT	Felles for FARTT kommunene.	
Arkivplan		Administrasjon	Et elektronisk og levende dokument. Oppdateres fortløpende.	
Kulturbygg, idrett og fysisk aktivitet	2016-2024	Kommunestyret	Kommunedelplan. Omfatter også sti- og løypeplan.	
Informasjonsstrategi	2015	Kommunestyret		
Kulturminneplan		Kommunestyret	Under arbeid, kommunedelplan	2020-2021
Alkoholpolitisk plan		Kommunestyret	Under arbeid.	2020-2021

Enhet for teknisk, landbruk og utvikling (TLU)	Vedtatt/ planperiode	Behandlingsorgan	Merknad	Prioritet
Kommuneplans samfunnsdel	2010 - 2026	Kommunestyret	Revideringen vil involvere alle enheter.	2020-2023
Kommuneplanens arealdel	2018-2028	Kommunestyret	Vedtatt 2019.	
Helhetlig ROS-analyse	2018	Kommunestyret		2022

Handlingsplan for landbruket	2019-2022	Kommunestyret	Behov for revidering hvert 4. år.	2022-2023
Beitebruksplan	2019-2022	Kommunestyret	Behov for revidering hvert 4. år.	2022-2023
Plan for seterområder	2015	Kommunestyret	Den fungerer godt. Ikke behov for revidering. Samspiller med kommuneplanens arealdel.	
Kommunedelplan for avfall og miljø	2019-2025	Kommunestyret	Fells kommunedel plan for FIAS-kommunene.	
Hovedplan for vann og avløp	1994	Kommunestyret	Utarbeide ny plan	2023
Trafikksikkerhetsplan	2004	Kommunestyret	Kommunedelplan. Revidering vurderes dersom det er aktuelt med tilskuddsmidler til planarbeidet.	2022-2023
Klima- og energiplan	2012 - 2022	Kommunestyret	Nytt handlingsprogram er vedtatt 2019. Det planlegges felles planprosess for utarbeidelse av klima og energi planer for Nord-Østerdalen.	2020-2022
Handlingsplan for gruveforurensning	2012	Kommunestyret		2021
Snøscooterløyper		Kommunestyret	Arbeidet igangsettes etter initiativ fra Snøscooter foreningen. Løypene skal inn i kommuneplanens arealdel.	

Øvrige kommunale reguleringsplaner		Kommunestyret	Eksisterende boligfelt Grimsbu. Felles planprosess med boligfelt Dalholen. Planarbeid pågår.	2020-2021
			Eksisterende boligfelt Dalholen. Felles planprosess med boligfelt Grimsbu. Planarbeid pågår.	2020-2021
			Eksisterende boligfelt og utvidelse i Folldal sentrum og på Krokhaug. Prioritering av reguleringsplanene avventes til overordnet arealstrategi er avklart i samfunnsdelen.	

Enhet for helse, rehabilitering og omsorg (HRO)	Vedtatt/ planperiode	Behandlingsorgan	Merknad	Prioritet
Helse- og omsorgsplan	2011-2020	Kommunestyret	Kommunestyret	2023
Interkommunal rusmiddelpolitisk handlingsplan	2008	Kommunestyret	Knyttet til prosjekt. Interkommunalt samarbeid.	
Kommunal rusmiddelpolitisk handlingsplan	2011	Kommunestyret	Bør implementeres i helse- og omsorgsplan	
Boligsosial handlingsplan	2018-2022	Kommunestyret		
Leve hele livet 2019-2023		Kommunestyret	Ihht. Kommuneproposisjon 2021	2021

Enhet for oppvekst	Vedtatt/ planperiode	Behandlingsorgan	Merknad	Prioritet
Oppvekstplan	2019-2023	Kommunestyret		2023
Rammeplan for Kulturskole	2019	Kommunestyret		